

Федотенко Людмила Григорівна,
*викладач іноземної мови вищої категорії,
ВСП «Професійно-педагогічний фаховий коледж
Глухівського НПУ ім. О. Довженка»*

ОВОЛОДІННЯ АНГЛІЙСЬКИМ МОВЛЕННЯМ – ШЛЯХ ДО УСПІШНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

Оволодіння іншомовними мовленнєвими компетентностями сьогодні – не лише складова освітньо-професійної програми підготовки майбутніх педагогів професійного навчання, а необхідність і вимога часу.

Англійська мова дедалі більше стає загальноживаною як у європейських країнах, так і в Україні.

Так, у серпні 2022 року, Міністерством культури розроблено законопроект про особливий статус англійської мови в Україні, як мови міжнародного спілкування.

Свідченням цього є також відповідний законопроект № 9432 «Про застосування англійської мови в Україні», запропонований на розгляд парламенту Президентом України Володимиром Зеленським та зареєстрований у Верховній раді України 28 червня 2023 року. Документ передбачає унормування особливостей застосування англійської мови в роботі органів державної влади, органів місцевого самоврядування, у сферах освіти, культури, транспорту тощо [1].

Отже, майбутній педагог професійного навчання має не лише знати основні правила вживання англійської мови, а ще й вільно володіти нею для успішної побудови майбутньої кар'єри, удосконалення своєї професійної діяльності, самовдосконалення.

Загалом мовлення – це застосування мови в процесі спілкування. Мовлення – індивідуальне, динамічне, ситуативно-зумовлене. Мовлення є

універсальним засобом комунікації, тому що при передачі інформації за допомогою мовних знаків зміст повідомлення втрачається найменше.

Мовленнєва діяльність суб'єкта охоплює мову та мовлення як внутрішні засоби та способи її реалізації. Так, на думку І. Зимньої, мовленнєву діяльність можна подати за такою формулою: «мова + мовлення = мовленнєва діяльність» [3].

Які методи передбачені для швидкого та успішного опанування саме мовленнєвою компетентністю?

Насамперед маємо пропонувати здобувачам освіти вправи для тренування артикуляційного апарату, щоб підготувати його до функціонування з різним темпом продукування висловлювання. Для цього широко використовуємо скоромовки, вірші; застосовуємо багаторазове повторення загальноживаних фраз у зростаючому темпі.

Для тренування в говорінні слід створити відповідне навчально-ситуативне середовище, у якому є зворотня реакція оточуючих, можливість спілкуватися з іншими людьми.

Мовець має чітко розуміти мотив висловлювання – комунікативний намір, що визначає безпосередню роль мовця, як учасника спілкування: чи він про щось запитує, щось стверджує, закликає до чогось, засуджує чи схвалює, радить, вимагає тощо. На цьому рівні у нього вже виникає загальний задум майбутнього висловлювання. Далі відбувається оформлення задуму шляхом відбору мовних засобів – граматичних та лексичних структур для створення мовленнєвої схеми висловлювання.

Якщо мовлення діалогічне, здобувачі освіти мають навчитися:

- 1) починати розмову, використовуючи ініціативну репліку;
- 2) правильно і швидко реагувати на ініціативну репліку співрозмовника;
- 3) підтримувати бесіду, з метою продовження розмови вживати реактивно-ініціативні репліки та стимулювати співрозмовника до висловлювання, виражаючи свою зацікавленість за допомогою реплік оцінювального характеру.

Для успішної побудови діалогу здобувачі освіти мають вивчити «готові» мовленнєві одиниці – кліше, шаблони, наприклад: *Excuse me! Would you like? Thanks a lot!* та інші; запам'ятати слова, так звані «заповнювачі мовчання»: *well, well now, look here, you know, let me see* тощо [2, с. 150].

Під час побудови монологічного мовлення насамперед потрібно розрізняти типи монологічних висловлювань: розповідь, опис, роздум. Здобувач освіти або описує певні факти, передаючи їх просторові відношення, або розповідає про них, розглядаючи їх у часових відношеннях, або розмірковує про них, беручи до уваги інші відносини, причинно-наслідкові.

Для того, щоб навчитися зв'язно висловлюватися в типових ситуаціях основних сфер спілкування, здобувачі освіти мають навчитися:

- 1) комбінувати мовленнєві зразки згідно з комунікативним наміром і на основі логічної схеми;
- 2) висловлюватися, застосовуючи різні опори: дається зміст і частково мовна форма; дається тільки мовна форма; дається зміст;
- 3) висловлювати свою думку та своє ставлення до предмета мовлення;
- 4) описувати предмет, картину, ситуацію тощо;
- 5) робити повідомлення чи розповідь за даною темою [2, с.168].

З метою навчання іншомовного мовлення під час здійснення освітньої діяльності застосовуються ілюстративні опори, звукові зразки, відеофрагменти, інтерактивні вправи, сучасні цифрові технології.

Оволодіння англійською мовою, вільне іншомовне спілкування передбачає варіативність навчання, інтеграцію зі світовими закладами освіти та міжнародними організаціями та є важливим інструментом у гармонізації міжнаціональних відносин.

Список використаної літератури

1. Законопроект про застосування англійської мови в Україні. URL: <http://www.golos.com.ua/article/372373>(дата звернення: 20.10. 2023).

2. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: підручн./ кол. автор. під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. Вид. 2-ге, випр. і перероб. Київ: Ленвіт, 2002. 273 с. URL: <http://surl.li/badjjs> (дата звернення: 20.10. 2023).

3. Методика навчання англійської мови за професійним спрямуванням студентів нефілологічних спеціальностей./ навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / Р. О. Гришкова. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2015. 220 с.